

Skivesvamp i buskfrugt er tidligt ude

I foråret 2015 informerer vi om risiko for angreb af skivesvamp i nyhedsbrevet Busk- og StenfrugtNYT.

SYMPTOM – På dette tidspunkt, hvor skivesvamp ses som små, brune pletter på bladene, er optimal bekæmpelse for sent.

Infektion af skivesvamp i buskfrugt kan være sket længe inden, angrebet er synligt. Bekæmpelse skal derfor ske tidligt. Som noget nyt varsler GartneriRådgivningen, hvornår der er risiko for begyndende angreb.

TEKST: HANNE LINDHARD OG
GITTE HALLENGREEN
GARTNERIRÅDGIVNINGEN A/S
HLP@VFL.DK
FOTO: HANNE LINDHARD

Angreb af skivesvamp i buskfrugt starter med, at sporerne angriber bladene. Der kan være stor forskel fra år til år, hvornår sporeudslængningen starter.

Optimer bekæmpelsen

Der kan gå flere uger fra infektion af svampen,

til angrebet kan ses. Vi prøver derfor at optimere bekæmpelsen af skivesvamp ved at sætte ind, når der er infektionsbetingelser til stede. Det vigtigste tidspunkt er om foråret, når de første infektioner sker. Hvis du bekæmper de første angreb, er det meget lettere at holde buskene fri for angreb senere i sæsonen.

For at en infektion kan ske, skal der være svampesporer, modtagelige blade og frit vand til stede.

I 2013 undersøgte vi for første gang udslængning af sporer i Danmark.

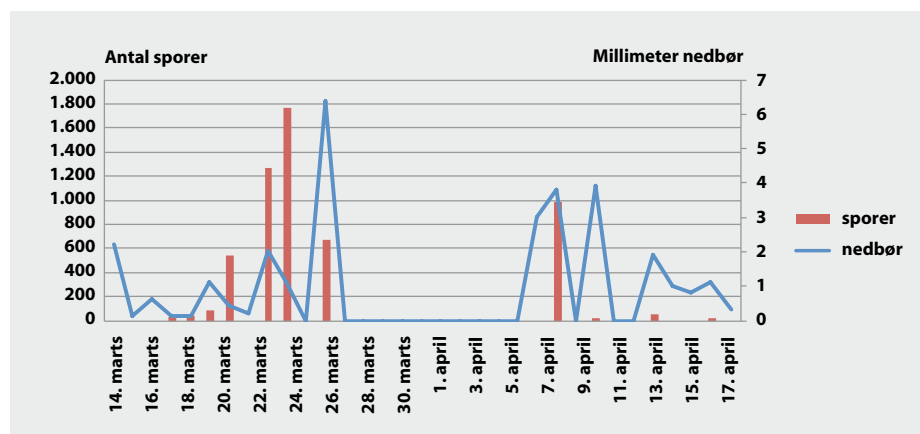
Sporeudslængning før blomstring

De primære asko- og konidiesporer blev sidste år udslængt fra 16. april til 8. maj over en periode på kun tre uger, lige før og under blomstring. Det er i denne periode, at det største slag for en effektiv bekæmpelse af skivesvamp skal slås. Det er her, angrebet starter.

I 2014 startede udslængningen af sporerne allerede den 15. marts, og der var store udslængninger i sidste halvdel af marts før blomstring, se figur 1. Sporeudslængningen sluttede midt i april. Langt størstedelen af de primære sporer er udslængt før blomstring i 2014. Blomstringen startede i tidlige sorter som Zusha og Ben Avon omkring den 8. april.

Skader på buskene

Skivesvamp, *Drepanopeziza ribis*, angriber både solbær, ribs og stikkelsbær. Svampen er den største årsag til, at bladene visner og falder af for tidligt om efteråret. Et for tidligt bladfald giver en mindre fotosyntese, en dårligere udvikling af frugtknopperne om efteråret og dermed et dårligere udbytte det følgende år. Tidlige angreb, der forårsager bladfald, kan også reducere udbyttet, fordi bærrerne så er mere

Figur 1. Fangst af askosporer fra skivesvamp i solbær og nedbør. Marts-april 2014. Årslev.

OVERVINTRINGSDEPOT – Overvintrende blade med infektioner af skivesvamp. Om foråret placeres bladene i en sporefælde, hvor vi tæller sporeud-slyngninger efter hver regnbyge.

udsatte for sodskold og dermed bærdrys eller dårlig bærkvalitet.

Der er forskel på sorter

Skivesvamp findes alle steder, hvor der dyrkes

solbær, men nogle steder som i New Zealand eller Norge er *Septoria*, *Septoria ribis*, en mere vigtig bladfaldssygdom. *Septoria* ses også i Danmark, men er ikke så udbredt. *Septoria* bekæmpes som skivesvamp.

Alle solbærssorter er modtagelige for skivesvamp. De mest robuste er Titania og Narve Viking, og disse sorter er eller har været anbefalet til økologisk dyrkning. Ribssorterne Red Poll og Roodneus er mindst modtagelige og anbefales blandt andet derfor til økologisk dyrkning.

Forebyggelse og bekæmpelse

Du kan mindske risikoen for angreb af skivesvamp ved at sørge for, at nedfaldne blade omsættes eller fjernes i løbet af vinteren og ved at bruge de mest modstandsdygtige sorter. Ellers kan svampesygdommen i Danmark bekæmpes ved brug af diverse svampemidler. ■

Projektet er finansieret af Promilleafgiftsfonden for frugtavl og gartnerbruget.

Skivesvampens biologi

Skivesvamp angriber både blade, bladstilke, bær, bærstilke og skud, som ikke er forveddede. Svampen overvintrer på blade eller grenrester, hvorfra den primære infektion sker om foråret, når der udslynges ascosporer. Sporerne transporteres med vinden til nyudsprungne regnel- eller dugvåde blade. Den primære infektion kan også ske med overvintrende konidiesporer.

Angreb starter nederst i busken

De primære infektioner finder oftest sted nederst på busken og på undersiden af bladene. Sporerne kan angribe både unge og gamle, våde blade. Askosporerne har optimal spiringstemperatur fra 4,5-15,5°C, altså vores almindelige forårstemperaturer.

Sekundære infektioner

Tre til fire uger efter den primære infektion kan svampen inficere igen, og de sekundære infektioner starter. Konidiesporer spirer, når bladene er våde i 12-24 timer. Infektion sker oftest på undersiden af bladene, og gamle blade er mere modtagelige end unge blade. Buske, som har svag vækst, er også mere modtagelige. Disse sekundære infektioner finder sted hele sommeren.

Præsidentskifte hos verdens solbæravlere

Solbæravlerne har deres egen globale organisation, hvor præsidentrollen nu flytter fra danske til tyske hænder.

TEKST OG FOTO: ANNEMARIE BISGAARD
GARTNERIRÅDGIVNINGEN A/S

Solbæravlernes internationale organisation, International Blackcurrant Association forkortet IBA, valgte en ny præsident i forbindelse med sin seneste konference i Polen i begyndelsen af juni 2014. Det blev formanden for den tyske bæravlerorganisation Vereinigung der Johannisbeer-Anbauer, Dirk Herdieckerhoff.

Aktiv siden 1996

Den afgangende internationale præsident er danske Svend Jensen, der selv valgte at sætte punktum både som præsident og bestyrelsesmedlem.

Svend Jensen (59) har siddet i præsidentstolen i to år, men har været med helt fremme i europæisk og internationalt solbærarbejde i 18 år.

- Når jeg ønsker at stoppe nu, er det fordi, jeg mener, der skal nye kræfter og ny inspiration til, fortæller Svend Jensen, der tidligere var driftsleder hos Danske Bær A.m.b.a., men for halvandet år siden blev ansat hos Gasa Nord Grønt som produktchef for industribær og leder af kvalitetsafdelingen.

Svend Jensen lægger ikke skjul på, at opgaverne i IBA klares med få ressourcer og en masse frivilligt arbejde, hvor mange mennesker med forskellig kulturel baggrund skal mødes om en fælles sag.

- Alene af den grund er jeg stolt over, at vi er kommet så langt, som vi er. Imponerende, at vi nu hvert år kan samle over 200 deltagere til en international konference.

SVEND JENSEN – Afgående præsident for IBA.

DIRK HERDIECKERHOFF – Ny præsident for IBA.

Præsident for verdens solbæravlere

Den første europæiske solbærkonference med forholdsvis få deltagere fandt sted i 1994.

- Derefter mødtes vi en mindre gruppe hvert år. Først i 2007 blev det europæiske samarbejde formaliseret, fortæller Svend Jensen, der samme år blev formand for de europæiske avlere.

Med Svend Jensen som en af hovedkræfterne blev der hurtigt taget initiativ til at danne en international sammenslutning med en konference i New Zealand i 2008. Året efter blev IBA en formalitet med vedtægter og bestyrelse i forbindelse med en international konference i Nyborg. Den første IBA-præsident var Jim Grierson fra New Zealand, der efter tre år blev afløst af Svend Jensen. ■